

E számunkban a szokásos feldolgozás helyett a nyári, Perseida '82 táborról készített részletes beszámolót közöljük.

PERSEIDA TÁBOR A MECSEKBEN

/1982. augusztus 10-20/

Több hónapos munkával szervezte meg az MMTÉH az Arany-hegyen, a Mecsek-hegység déli dombjainak egyikén 1982-es, nagyszabású meteorészlelő táborát. A Pécsvárad mellett lévő Dombay-tó feletti domb 320 m magas. Földrajzi koordinátái: $46^{\circ}09'$ É, ill. $18^{\circ}23'$ K. A tábortól északra emelkedik a Mecsek legmagasabb csúcsa, a 682 m-es Zengő. A szervezési munkálatokban Keszthelyi Sándor, Szőke Balázs és Tepliczky István vett részt.

Az előfelderítést végző hét fős csoport május 15-én elégedetten állapíthatta meg: az Arany-hegyen a ligetes-bokros részek tisztásokkal váltakoznak és így a sátortábort jótékonyan elrejtetik a nem-csillagász szemek előtt. Közelében kisebb dombok vannak csupasz tetővel, valamint egy nagy füves fennsík, ahol egymástól függetlenül sok csoport észlelhet, fotózhat, távcsövezhet. A dombok közötti tó pedig fürdésre, tisztálkodásra, csónakázásra, pihenésre, étkezésre ad lehetőséget. A táborról és körülményeiről szöveges ismertetővel és térképvázlattal ellátott izléses meghívót jelentetett meg a Váci Szakkör.

A házigazdák ezúttal a "Pécsi Csillagászati Szakkör" tagjai voltak. Fogadták és kalauzolták az ország távoli részeiről érkező amatőrcsillagászokat. A tábornytás augusztus 10-én este volt. Tömegesen özönlöttek a résztvevők vonattal,

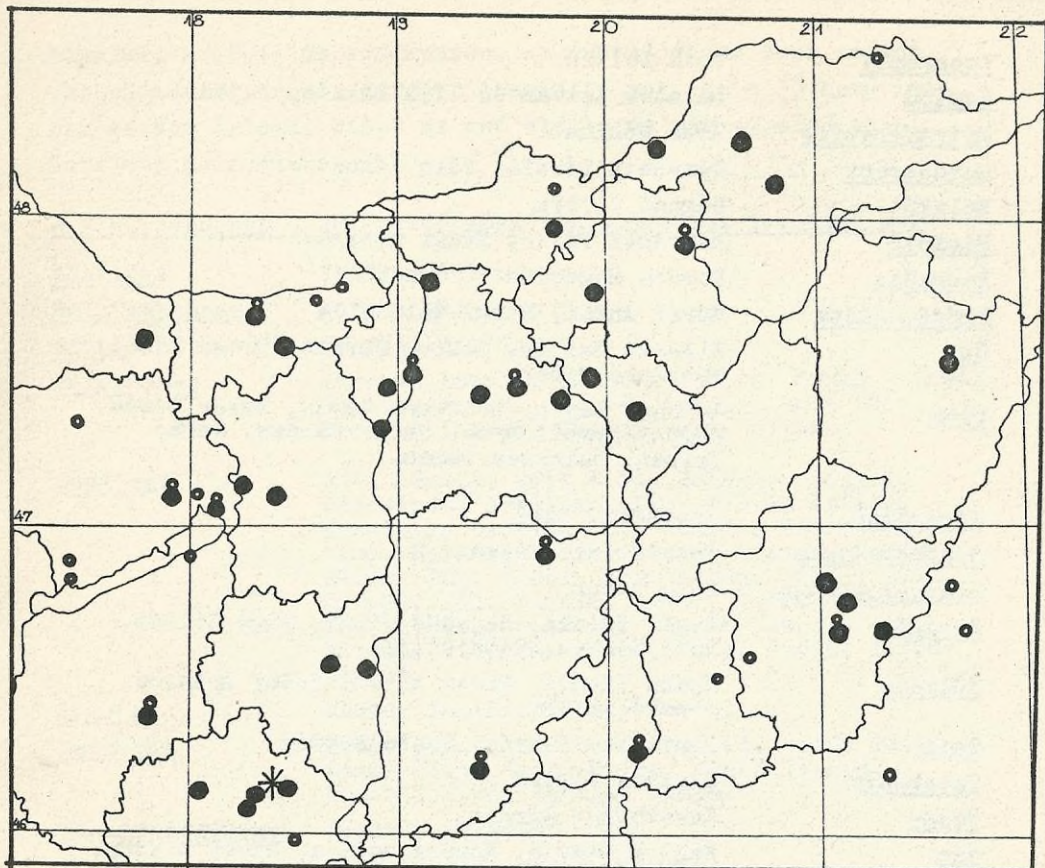
busszal, stoppal és kerékpáron. Az érkező és az őket fogadó észlelőket záporosó, dörgés ijesztette meg, de a jó hangulatnak ez sem ártott. Utóbb az eső elállt és már az első éjjel lehetett meteorozni.

A P'82 táborban a következő amatőrscillagászok jelentek meg:

<u>Abaliget</u>	Szitkay Gábor
<u>Balatonkenese</u>	Kocsis Antal
<u>Békés</u>	Schmidt Zoltán
<u>Békéscsaba</u>	Ábrahám Attila, Felegyi Attila, Kozma Andrea, Mojdisz István, Molnár László, Péli Edit, Priskin István, Unyatinzski Zoltán.
<u>Budapest</u>	Bata László, Both Előd, Deicsics László, Deicsicsné Aradi Katalin, Fábián Attila, Hargittay Zsuzsa, Holl András, Hollós Ferenc, Hollósy Tibor, Kiszél Vilmos, Maróti Tamás, Nagy Péter, Németh Buhin Ákos, Rákó György, Róka László, Spányi Péter, Steiner András, Teczár László, Torma Tibor, Tóth Ferenc, Tölgyesi Antal, Weisz Csaba, Závodi László.
<u>Budaórs</u>	Mizsey Zoltán, Mizsey Zsolt.
<u>Debrecen</u>	Erdős Judit, Lunczer Erzsébet, Sáfár Péter, Szabó Edit, Szabó Erika, Szabó Imréné, Szücs Ildikó, Veniger Ágnes.
<u>Dunaszentgyörgy</u>	Dömötör Erzsébet
<u>Eger</u>	Kiss László, Veres Gábor
<u>Gyöngyös</u>	Baranyi Tünde, Bezzegh Attila, Bogara Györgyi, Dakó György, Gere Anita, Gubár József, Jámbor Andrea, Juhász László, Kelemen Zsolt, Kovács Apolló András, Kovács Tamás, Kovács Tiborné, Kovács Zoltán, Laczik Szabolcs, Lakatos Irén, Szadai Péter, Szalay Edina, Takács Attila, Tari Attila, Turi Csaba, Varga András, Varga Andrásné, Varga Viktor, Varga Viktória, Zenkl Gábor.
<u>Gyula</u>	Buka Adrien
<u>Gyórság</u>	Francia László, Vér Ferenc
<u>Jászberény</u>	Babos Lajos, Pethó István
<u>Jászladány</u>	Biró Tibor
<u>Kajdacs</u>	Dömény Gábor
<u>Kaposvár</u>	Cser Béla, Hevesi Zoltán, Kóhalmi Magdolna.
<u>Kazincbarcika</u>	Kiss Gyula Zsolt

<u>Kecskemét</u>	Tóth Zoltán
<u>Maglód</u>	Lakatos István és Ifj. Lakatos István
<u>Mátraverebély</u>	Tóth Mónika
<u>Mezőberény</u>	Gyarmati László, Tóth János
<u>Mélykút</u>	Ságodi Ibolya
<u>Miskolc</u>	Marozsák Péter, Mádai Attila.
<u>Nagykáta</u>	Kovács Magdolna
<u>Nádasdladány</u>	Murai Antal, Murai Gabriella
<u>Ózd</u>	Hilóczi István, Liktör Ferenc, Orosz Mihály, Petrenkó Tibor.
<u>Pécs</u>	Gyimesi Lajos, Hoffmann János, Mayer Tamás, Nagy-Mélykúti Ákos, Szőke Balázs, Szőke István, Zalezsák Tamás.
<u>Pécsvárad</u>	Szathmári Elek
<u>Szabadbattyán</u>	Posztobányi Kálmán
<u>Százhalombatta</u>	Süle Gábor
<u>Szeged</u>	Bogár Zoltán, Hegedüs Tibor, Nagy Zoltán, Rovó Mónika, Tóth Attila.
<u>Sülysáp</u>	Csaba László, Fodor Antal, Fodor Antalné, Laczkó Attila.
<u>Tata</u>	Tepliczky István, Szabó Elemér
<u>Tatabánya</u>	Szakács József
<u>Vasas</u>	Keszthelyi Sándor
<u>Vác</u>	Kajtor László, Kovács Attila, Mikes Viktor, Molnár Csaba, Nagy Ágoston
<u>Veszprém</u>	Horváth Ferenc

A létszám összesen 128 fő volt, 37 településről, 16 megye képviselőjében. Csupán Szabolcs-Szatmár, Zala és Vas megyéből nem jöttek. Létszámát tekintve a P'82 hazánk eddigi legnagyobb észlelőtábora volt. Mielőtt bárki azt gondolná, hogy a nagy létszám mögött nem is megfigyelési érdeklődés áll, leírjuk hogy a felsorolt nevekből 95 személyt megtalálhatunk a tábor valamelyik észlelőcsoportjának beszámolójában, azaz a résztvevők 74 %-a végzett megfigyeléseket.

Térképünkön azt mutatjuk be, hogy honnan érkeztek a résztvevők /teli körök/. A Dombay-tó helyét csillag jelzi.

A tábor ideje alatt még 27 településen: Arad, Balatonkenese, Balatonszéplak, Bóly, Budapest, Békéscsaba, Debrecen, Eger, Esztergom, Kaposvár, Kéked, Kecskemét, Litér, Mélykút, Nagyszalonta, Orosháza, Pápa, Salgótarján, Süllyás, Székkutas, Szigliget, Szeged, Tapolca, Tata, Tát, Ujfalu, Veszprém metoroztak, ezen helyeket a térképen üres körök jelzik.

A résztvevők életkor szerinti megoszlása:

Évek száma:	45	38	37	35	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20
Fő:	1	1	1	1	1	1	3	2	6	1	2	3	3	6	2	9	11
	19	18	17	16	15	14	13	11	5	4	összesen						
	13	18	14	17	5	2	2	1	1	1	128 fő						

átlag életkor: 20,9 év

A résztvevő hölgyek számaránya tavalyelőtt 12 %, tavaly 21 %, míg idén 23 % volt.

Minden résztvevőtől megkérdeztük, hogy hány éve csillagászkodik:

Évek száma:	32	21	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Fő:	1	1	1	2	2	3	1	7	4	1	11	10	7	11	14	21	31

Átlagosan 16,0 éves korában kezdte és 4,9 éve csillagászkodik a P'82 lakója. Ezek az értékek nagyobbak, mint az előző években. A számok szerint komolyabb és öregebb tábor jött össze az idén. A legrégebbi amatőrcsillagász Lakatos István volt /32 éve, 1950-ben kezdte!/. Az eget /saját bevallása szerint/ 47 % jól, 27 % közepesen és 26 % gyengén ismerte, ez is minden eddiginél jobb.

A résztvevők 63 %-a tanuló volt /középiskolába jár 46 fő, felsőfokú iskolába 28 fő, általános iskolába 5 fő, óvodába 2 fő/.

Pénzkereső foglalkozást folytat 37 % /tanár és adminisztrátor 5-5 fő; csillagász, építészmérnök, műszaki rajzoló és műszerész 3-3 fő; geodéta, esztergályos, pénzügyi előadó és rakatáros 2-2 fő; autószerelő, eladó, energetikus, fizikus, kalauz, könyvkötő, marós, meteorológus, népművelő, operátor, segédmunkás, tárgyoncakezelő, telefonközpontos, vésnök, villanyszerelő, vegyésztechnikus és londiner 1-1 fő/.

A METEOR olvasói számára a megjelentek egy aláíró-lapot készítettek:

Az autogramm-gyűjtemény legyen üdvözet az ott megjelenni nem tudóknak, és emlék a résztvevőknek. Egyébként a táborlakók 67 %-a előfizetője lapunknak.

A táborban 110 db segédberendezés segítette a munkát.

A 35 db binokulár megoszlása:

Tipus: 3x30 8x30 4x40 7x50 10x50 12x50 16x50 20x50

Darab: 1 2 1 21 6 2 1 1

A 19 db lencsés távcső megoszlása:

Objektív átmérő /cm/: 3 4 5 6 7 10

Darab: 10 1 3 2 1 2

Az 56 db fényképezőgép megoszlása:

Tipus: Zenit Smena Certo Praktica Chinon Beirrette egyéb

Darab: 13 12 9 6 4 2 10

A műszerezettség is felülmúlt minden eddigit!

A "népszámlálásban" és a statisztikai adatok értékelésében Kelemen Zsolt nyújtott segítséget.

A P'82 tábor 10 éjszakáján nagyon kedvezően alakult az időjárás. Meteort egy kivételével minden éjjel lehetett látni. B /borult/ éjjel nem is volt, hanem 5 F /felhős/ és 5 D /derült/. Utóbbiak éppen a maximum idejére estek.

Az ég általában jó, vidékien sötét volt. A pár környező falu gyér világítása nem sokat zavart. Kezdetben még volt hajnalban holdfény, de a vékonyodó sarló egyre kevésbé világított, utóbb el is tűnt. A Tejút még a Holddal együtt is szépen látszott, néha igen gyönyörűen terjengett.

Számítani lehetett a Perseidák erős jelentkezésére, ám mégis meglepően sűrűn hullottak. Ezért maximum környékén nem lehetett a normális módszerrel /azaz minden adatot írni

és minden meteort csillagtérképre rajzolni/ észlelni. Több csoport szövetkezett a kiegészítő-észlelésmódra, amikor egy csoport csupán 1-2 jellemzőt írt fel és az időpontok másodpercre pontos észlelésével kívántuk utólag összerakni egyes meteorok jellemzőit /a módszer őszintén szólva nem vált be!/. Mások egyszerűbben oldották meg: minden jellemzőt felírtak, de a meteorok helyét nem rajzolták és nem jegyezték.

A tábor vizuális észlelési csoportjait az áttekinthetőség érdekében sorszámoztuk. Vezetőnek általában az írót, vagy a beküldőt tekintettük. Az alábbiakban minden időadat UT-ben értendő.

Augusztus 10/11-én éjjel /F-ég/

Kezdetben erősen, később kissé felhős ég. Néha lehet észlelni. Élénk szél, pára. Reggelre derül ki az ég. Hmg: +4,5.

1. számú 12 fős csoport Dömény vezetésével normál módon észlelt. 20:35-22:35 között 2,0 óra alatt 20 meteort látott /10 db/h/. A legfényesebb egy -3^m -s volt 22:09-kor.

2. számú 12 fős, főleg békéscsabai csoport Mojdisz vezetésével az éggel és a csillagképekkel ismerkedett, a meteorozás elemeit tanulva. 3 meteort láttak, az említett -3^m -s meteort ők is megfigyelték.

Augusztus 11/12. éjjel /D-ég/

Estére kiderült és ez meg is maradt egész éjjel. Az ég tiszta alul is, sötét. Hmg: +6,3.

3. számú 10 fős csoport Keszthelyi vezetésével csak az időt, rajt és a nyomjelenség adatait írta. 19:10-00:10 között 5,0 óra alatt 177 meteort látott /35 db/h/. Perseida volt a 65 %-a.

4. számú 8 fős, főként gyöngyösi csoport Spányi vezetésével az időt, fényességet, időtartamot és rajt írt. 19:10-22:37 között 3,5 óra alatt 117 meteort látott /33 db/h/. Perseida volt 62 %-uk.

5. számú 12 fős csoport Tepliczky vezetésével csak a meteorok idejét és helyét írta, ill. rajzolta. 19:30-01:45 között 6,4 óra alatt 214 meteort láttak /33 db/h/.

6. számú 12 fős, főleg békéscsabai csoport Murai G. vezetésével a hely kivételével minden mást leírva észlelt. 19:35-00:45 között 5,2 óra alatt 165 meteort láttak /32 db/h/.

7. számú 7 fős csoport Szabó Erika vezetésével csak időt, szint és hosszúságot irtak. 5,5 óra alatt 178 meteort láttak /32 db/h/. Adataik elvesztek!

8. számú 5 fős csoport Tölgyesi vezetésével a hely kivételével mindent irtak, 19:05-22:35 között 2,5 óra alatt 57 meteort láttak /23 db/h/.

9. számú 8 fős csoport Hegedüs vezetésével egy elég hiányos észleléssort produkált. Minden jellemzőt próbáltak írni, de ez ritkán sikerült. 19:32-21:32 között 2,0 óra alatt csak 33 meteort láttak /17 db/h/. Ezen az éjjelen tehát hét csoportban 62 fő észlelt és 214 meteor volt a legtöbb. Legfényesebbnek egy -4^m -s bizonyult 21:31-kor.

Augusztus 12/13. éjjel /D-ég/ "A maximum éjjele!"

Teljesen derült. Az ég sötét, tiszta. Szélcsend. Meleg éjjel. 02:10-kor a hőmérséklet $+14^{\circ}\text{C}$. Hmg: +6,4.

10. számú 19 fős csoport Tepliczky vezetésével normál módon meteorozott. A helyeket is berajzolták 9 db térképet használva. 19:21-02:16 között 6,9 óra alatt 512 meteort láttak /74 db/h/.

11. számú 7 fős csoport Gyimesi vezetésével csak fényességet, szint és hosszúságot írva észlelt. 19:30-00:30 között 5,0 óra alatt 350 meteort láttak /70 db/h/. Adataik elvesztek!

12. számú 21 fős csoport Hegedüs vezetésével csak időt, fényességet, időtartamot és rajt írva észlelt. 19:24-02:45 között 7,5 óra alatt 507 meteort láttak /68 db/h/. Perseida volt 84 %-uk.

13. számú 12 fős csoport Mojdisz vezetésével a helyet kivéve mindent irt. 19:35-00:47 között 5,2 óra alatt 353 meteort láttak /68 db/h/.

14. számú 7 fős csoport Kiss Gy. vezetésével csak időt, rajt és a nyomjelenségek jellemzőit írta. 19:20-24:00 között 4,7 óra alatt 301 meteort láttak /64 db/h/. Perseida volt 78 %-uk.

15. számú 6 fős csoport Rovó vezetésével. Helyet kivéve mindent írtak. 19:07-00:30 között 5,4 óra alatt 317 meteort láttak. /59 db/h/. Perseida volt a 82 %-uk.

Ezen az éjjelen tehát hat csoportban 72 fő észlelt és 512 db volt a legtöbb meteor /megdöntve ezzel az 1982. január 3/4-én éjjel látott 407 db meteort. Ezzel a 10. számú csoport Konkoly-Thege Miklósék után hazánkban a 2. helyre került/.

A látszó db/h értékeket óránkénti bontásban is bemutatjuk:

Csoport száma:	10.	11.	12.	13.	14.	15.	átlagosan db/h
20:00-21:00	68	-	71	68	72	51	66,0
21:00-22:00	80	-	76	63	59	63	68,2
22:00-23:00	<u>93</u>	-	<u>89</u>	71	<u>75</u>	<u>64</u>	78,4
23:00-24:00	87	-	72	<u>85</u>	68	50	72,4
00:00-01:00	86	-	77	-	-	-	81,5
01:00-02:00	71	-	60	-	-	-	65,2

A csoportok észlelései szerint tehát a Perseidák maximumának időpontja: 1982. augusztus 12/13. 22:30 UT volt. /A FEMA és a BMS szerinti előrejelzés 1982. augusztus 12/13. 19:12 UT időt adott meg/.

Az éjszaka legfényesebb meteorja kétségtelenül azonosítható öt csoport anyagai között. Valamennyien ugyanezt a meteort látták, de kissé másként írták le.

Csoport	Időpont	Időtartam	Szin	Fény	Hossz	Raj	Nyom
13.	23:26:28	1,0 ^s	lilászöld	-4 ^m	50 ^o	Per	17 ^s
15.	23:26	-	sárga	-3 ^m	30 ^o	Per	5 ^s
12.	23:25	2,0 ^s	-	-3-4 ^m	-	Per	10 ^s
14.	23:26:00	-	-	-3 ^m	-	Per	17 ^s
10.	23:26:00	1,2 ^s	kék	-6 ^m	26 ^o	Per	16 ^s

A színek és a nyom láthatósági idejére vonatkozó becslések, valamint a fényességértékek eltérnek /valószínűleg -4^m lehetett/.

Augusztus 13/14. éjjel /D-ég/

Teljesen derült ég. Tiszta alul is. Szélcsend. Hmg: +6,1.

16. számú 17 fős csoport Tepliczky vezetésével mindent irt. 20:00-24:00 között 4,0 óra alatt 151 meteort látott /38 db/h/.

17. számú 9 fős csoport Tölgyesi vezetésével észlelt. A hely kivételével mindent irtak. 20:14-23:26 között 3,2 óra alatt 113 meteort láttak /35 db/h/. Perseida volt 69 %-uk.

18. számú 10 fős csoport Keszthelyi vezetésével csak időt, színt, rajt és fényességet írva észlelt. 20:40-22:01 között 1,3 óra alatt 46 meteort láttak /35 db/h/. Perseida volt 89 %-uk.

Ezen az éjjelen - tekintve, hogy az előző éjszaka hat-hét órás intenzív munkája kimerítette a társaságot - csak 36 fő észlelt három csoportban és 51 db volt a legtöbb meteor.

A legfényesebb meteort nem ezen időszak alatt, hanem később látták. Mivel a tábor legfényesebb meteorja is volt, ezt részletesebben is idézzük:

01:06-kor az Iota Cas-on át lobbant az égre egy -5^m -s Perseida meteor. Elektromos-kék és kékeszöld közötti vakító fénye volt. 1,2 s ideig, 6 fok hosszan látszott, közel a radiánshoz. Egy igen fényes 0^m / nyoma maradt 5 fok hosszan. Alakját szabad-szemmel is láthatóan, gyorsan változtatta. Egyenesen 6 ivperc szélességű volt, majd hajlott és elcsomósodott. A tizedik másodpercben tűnt el. Binoklival a csomósodó nyom erősen és stabilan a 60. s-ig látszott. A 4-5 ivperc átmérőjű elliptikus csomók dél felé sodródtak és a 90. s-ben tűntek el teljesen.

A tüzgömböt Kelemen, Keszthelyi, Mayer, Marozsák, Teczár látta. Szitkay csak a nyomát észlelhette. Kelemennek volt ideje a mellette alvó Zenkl-t felébreszteni és így a nyomot

ő is láthatta. Ábrahám, Mojdisz, Molnár, Murai G., Unyatinszki éppen a tábortól távolabb a hajnali burgonya-beszerző túrájukon voltak. Kezükben a krumplival szótlanul szemlélték a tűzgömböt.

Augusztus 14/15. éjjel /F-ég/

Koraeste kissé felhős ég, de igen tiszta levegő, élénk szél. Később általában derült, időnként sűrűbb átvonuló felhőzet. Hmg-átlag: +3,0.

19. számú 12 fős csoport Tepliczky vezetésével normál módon észlelt. 22:00-00:00 között 2,0 óra alatt kb. 70 meteort láttak, de csak 14 db került feljegyzésre. A legfényesebb 22:02-kor egy -3^m -s volt.

Augusztus 15/16. éjjel /D-ég/

Felhőtlen éjszaka, de fokozatosan növekvő párasodás alul. Szélcsend és meleg. Hmg: eleinte +6,3, utóbb +5,3.

20. számú 23 fős csoport Dömény-Keszthelyi-Ságodi-Spányi vezetésével normál módon meteorozott. 19:30-24:00 között 4,5 óra alatt 132 meteort láttak /29 db/h/ Perseida volt 27 %-uk.

21. számú 8 fős csoport Fodor vezetésével normál módon észlelt. 20:00-02:15 között 6,3 óra alatt 124 meteort láttak /20 db/h/.

Augusztus 16/17. éjjel /F-ég/

Koraeste 18:45-kor Kiss Gy. és Marozsák látott egy -4^m fényű tűzgömböt közel a DNy-i horizonthoz. Sárga, 2 s., spóra volt. Este felhős ég, néha kiderül, ekkor elég jó. Hajnalra újabb felhősödés. Meleg éjjel. 23:00-kor $+18,5^{\circ}\text{C}$. Hmg: +5,5 és +6,0 között.

22. számú 8 fős csoport Ságodi vezetésével mindent leírva észlelt. 21:00-23:00 között 2,0 óra alatt 43 meteort láttak /22 db/h/.

23. számú 5 fős csoport Fodor vezetésével normál módon észlelt. 20:00-24:00 között 4,0 óra alatt 71 meteort láttak /18 db/h/.

A csoportok legfényesebb meteorja egy -1^m -s volt 21:52-kor. Hajnalban borult az ég, dörgések, 04:57-kor zápor kezdete. 05:10-05:20 között szivárvány! Utána zápor, majd szemerkélő eső.

Augusztus 17/18. éjjel /F-ég/

Este erős felhősödés. 17:45-től erős szél, mérsékelt, majd 17:50-től intenzív zápor. Villámok, dörgés. 18:21-18:35 között közelünkben a vihar. Utána szemerkélő eső, távolabbi villámlásokkal. Néha csillagok is előtűnnek a csaknem borult égen. Meteorészlelés nem folyt ezen az éjjelen.

Augusztus 18/19. éjjel /D-ég/ "A jó-ég éjszakája!"

Nagyon jó, teljesen felhőtlen, holdtalan, alul is nagyon tiszta ég. Szélcsend. Meleg idő. 15°C 00:00-kor. Legtöbben az Austin-üstököszt figyelték 18:48-20:34 között. 30-35 észlelő most látta élete első üstökösét. Sokan mélykeztek, változóztak. Két kisebb csoport meteorozott.

24. számú 6 fős csoport Fodor vezetésével normál módon észlelt. 20:15-23:00 között 2,7 óra alatt 67 meteort láttak /23 db/h/.

25. számú 3 fős csoport Tepliczky vezetésével mindent jegyzett. 21:00-23:45 között 2,7 óra alatt 40 meteort láttak /15 db/h/. A legfényesebb egy -1^m -s volt és 21:10-kor hullott. 23:14-kor utóbb Liktör látott véletlenül egy -3^m -s, 5 fokos, kékesfehér tűzgömböt.

Augusztus 19/20. éjjel /F-ég/

Csaknem derült ég, kisebb felhőfoszlányokkal. Alul némi pára. Szélcsend. Sokan változóztak, egy csoport meteorozott. Hmg: +6,0.

26. számú 8 fős csoport Hevesi vezetésével mindent jegyzett. 21:30-02:30 között 5,0 óra alatt 86 meteort láttak /17 db/h/. A legfényesebb egy -3^m -s elektromos-kék volt 02:09-kor. A tűzgömb magja kettévált, az egyik darabka lemaradva 1/4 fokkal követte a másikat, így haladtak 20 fokot egymás nyomában a Ny-i égen.

Áttekintve, hogy az egyes éjszakákon mettől-meddig sikerült észlelni, kiderül, hogy összesen 42,0 órán keresztül figyelték az eget. Az éjjelenkénti legtöbb meteort látó csoportokat összesítve pedig az adódik, hogy 1 267 db meteort jegyeztek le, nem egyet ezek közül többszörösen is. Álomszép eredmények!

Sokan végeztek rendszeres állókamerás fotografikus meteor-megfigyeléseket is. Fodor Antal, Gyarmati László, Hegedüs Tibor, Hevesi Zoltán, Holl András, Horváth Ferenc, Maróti Tamás, Mizsei Zoltán, Mojdisz István, Róka László, Spányi Péter, Süle Gábor, Szitkay Gábor, Unyatinzski Zoltán, Varga András és Weisz Csaba fotózott. Általában csoportokat alkotva, a gépeket az ég különféle irányába fordítva, közben beszélgetve kísérelték meg lefotózni a meteorokat. A +1^m feletti fényű meteorok fő jellemzőit röviden feljegyezték, a biztonságosabb azonosításhoz. A jó ég, a sok meteor és a türelmes munka sok-sok szép meteorfotót hozott. Az eddig beérkezetteket táblázatos formában mutatjuk be:

Éjjel	Exp.idő UT	Név	Gép	Film DIN	Hely csill.k.	Raj	Vizu. mg.
11/12	19:50-22:00	Gyarmati L.	Chinon	27	And	Spo	+2
11/12	hajnal	Mojdisz I.	Szmena	21	Dra-Lyr	Per	-
12/13	19:30-19:50	Spányi P.	Rolley		And	Spo	-
12/13	19:35-01:00	Gyarmati L.	Chinon	27	UMi	Spo	0
12/13	19:35-01:00	Gyarmati L.	Chinon	27	UMi	Per	-1
12/13	22:26-23:16	Hegedüs T.	Praktica	27	Sge	Per	-1
12/13	22:55-23:08	Unyatinzski	Certo		Sge	Per	-1
12/13	23:17-23:38	Horváth F.	Zenit	26	Her		-
12/13	23:25-23:50	Gyarmati L.	Chinon	27	UMi	Per	+2
12/13	23:30-24:00	Süle G.	Zenit	27	Cep	Per	-3
12/13	23:30-24:00	Süle G.	Zenit	27		Per	-3
13/14	19:44-20:00	Horváth F.	Certo	26	Boo		-
13/14	20:13-20:29	Fodor A.	Zenit	27	Vul	Spo	-
13/14	21:44-22:34	Fodor A.	Zenit	27	Dra	Spo	-
15/16	22:30-22:45	Hevesi Z.	Pract.	27	Cep-UMi	Spo	-2
18/19	22:00-22:30	Fodor A.	Zenit	23	UMi	Spo	-

Láthatóan a fotografikus-csúcs is augusztus 12/13-án volt, ekkor 9 db meteort sikerült rögzíteni.

A táblázathoz annyit: a 4. és 5. meteor egy kockán van! Ilyenre aligha volt példa hazánkban! De, hogy ne legyen egyedi ez az eset, nem sokkal utóbb Süle egy kockára fényképezett két meteort: A 10. és 11.-et. További érdekesség: a 6. és 7. meteort két személy is lefényképezte, egymástól 20 méterre. A meteor helye, iránya, fényváltozásának menete azonosnak tűnik a két független fényképen.

Valamennyi sikeres meteorfotóhoz gratulálunk!

Ugy a vizuális, mint a fotografikus észlelések részletes feldolgozása olvasható lesz majd, ez a beszámoló csak vázlatosan ismertette a történeteket.

Nagyon röviden a táborozási körülményekről. A déli ország-rész is és az alacsonyabb tengerszint feletti magasság is okozhatta, hogy éjjeleink kellemesek voltak. Oka lehetett ennek a sorozatos nappali kánikulai meleg is. A nappal mért hőmérsékletek 29-32°C közöttiek voltak. Így a nappali program a fürdés, napozás, csónakázás, hűsítő italok fogyasztása volt. A tóparti programot Szivacs-vetélkedők tették színessé. Csak a vállalkozóbb kedvűek tettek gyalogtúrákat a közelbe /Pécsvárad, Zengő, Méré-vár, Hosszúhetény/, illetve kirándultak távolabb /Pécs, Siklós, Harkány, Szigetvár/. Az estéket a tábortűz melletti beszélgetések jelentették. Ami negatívumként hatott: egyrészt a "túl sok" Perseida, aminek a fele is elég lett volna. Másrészt a szúnyogok hada; vérvörös csikokkal teli észlelőtérképeink horror-filmekbe illenek.

Az eddig felsorolt szép eredmények, a komoly észlelőmunka, az elmúlt évekhez képest sok területen mutatkozó minőségi fejlődés mind arra mutat: jó utat választott a MMTÉH. A táborozás ilyen formája a meteorészlelés szempontjából igen előnyös, a tudományos kutatás sok-sok módszerével lehet itt dolgozni, valamint a kezdők is szinte észrevétlenül fejlődnek fel egy komolyabb szintre. Az éves nagy-táborozások sorát feltétlenül folytatnunk kell. Az 1983. augusztus 6-16 közötti

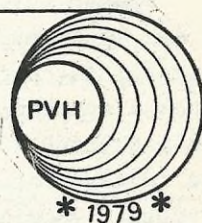
nagy táborunkra mindenkit örömmel várunk!

Ezen cikkhez észlelési adatokat küldött be, tisztázott le, avagy a meteorológiai események és a táborban történtek leírását küldte el: Fodor Antal, Kiss Gyula Zsolt, Mojdisz István, Róka László, Ságodi Ibolya, Spányi Péter, Szakács József, Tepliczky István, Tölgyesi Antal.

Ezúton köszönöm meg szives segítségüket.

KESZTHELYI SÁNDOR
MMTÉH

A PLEIONE
VÁLTOZÓCSILLAG-ÉSZLELŐ
HÁLÓZAT ROVATA

rovatvezetők: Mezősi Csaba, Mizser Attila, Szóke Balázs

A feldolgozási nehézségek miatt a részletes beszámoló későbbi számainkban jelenik meg.

-.-.-.-

Belső borítónkon a W Tau SRb típusú változó térképét közöljük. Periódusa a GCVS szerint 260.7 nap, szélsőértékei 9.4 és 13.0^m. Az eddigi hazai szórvány-észlelések 10 és 11^m közötti változásokról adnak hírt. Reméljük, hogy ezt a szép környezetben fekvő változót - a theta 1-2 Tau a Hyadokban van - a jövőben folyamatosan fogják követni észlelőink. Ez az első, hazánkban közölt W Tau-térkép.